

Оксана Тищенко

Смерть, смуток, сміття – чи є сполука “см” носієм негативного значення?

Щоб не робити поспішних висновків, завжди звертаємося до «Етимологічного словника» (Етимологічний словник української мови: В 7 т. / АН УРСР. Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Редкол. О. С. Мельничук (головний ред.) та ін. – К.: Наук. думка, 1982–2012). Можна побачити, що у слові *смерть* крізь історію прозирають два компоненти: *сь-* (*su* – ‘добрий’, ‘suus’ – свій) та *mertі* – ‘умирати’ (лат. *mors, mortis* – ‘смерть’), що означає ‘своя смерть’, тобто увиразнюється відмінність від загибелі, напр., від убивства. Лексема *смiття* також історично складається з префікса *сь-* та дієслівної основи *mesti*, тобто *смiття* – те, що змітають. А слово *смуток* так само утворений за допомогою префікса та дієслівної основи *мутити*. Тож видно, що збіг сполучення звуків і літер «см» в обох словах – випадковий і свого особливого смислу це звукосполучення не має.